

Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma Limingan perusopetuksessa

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet ja toimintatavat

Limingan kunnassa ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Ohjauksen jatkumon toteutuminen taataan siten, että ohjaustyöhön osallistuvat kaikki oppilaanohjauksen toimijat (taulukko 1). Toimijat tekevät yhteistyötä oppilaan opintopolun aikana ja erityisesti opiskelun nivelvaiheissa.

Kaikkia oppilaita kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus omiin tarpeisiinsa nähden riittävään ohjaukseen. Ohjaustyö on luottamuksellista ja ohjauksessa on aina otettava huomioon oppilaan kehitysvaihe. Oppilas on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva jäsen, joka arvioi omaa oppimistaan ja toimintaansa. Ohjauksella edistetään opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja opintojen kaikinpuolista

sujumista. Opintopolun aikana lasta ja nuorta tuetaan elämään, koulutukseen ja uranvalintoihin liittyvässä päätöksenteossa monialaisten verkostojen avulla (kuva 1).

Jokainen opettaja ohjaa oman opetuksensa yhteydessä oppilaita valintoihin, ammatteihin ja tulevaisuuteen sukupuolitietoisesti. Kokonaisvaltainen ohjausmalli korostaa kaikkien ohjaustyötä tekevien vastuuta oman vuorovaikutuksensa merkityksestä. Sukupuolitietoisesta ohjauksen keskeinen päämäärä on oppilaan toimijuuden ja toimintakyvyn vahvistuminen. Oppilas kykenee tekemään mielekkäitä valintoja, jolloin sukupuoli ei asetu tiedostamattomaksi rajoitteeksi tai esteeksi.

Sukupuolitietoisessa ohjauksessa oppilaita tuetaan ja rohkaistaan tarkastelemaan työelämää, elinkeinorakennetta sekä ammattialoja monipuolisesti ja kriittisesti. Sukupuolten välinen eriarvoisuus on nostettava näkyviin, jotta tasa-arvoisuutta voidaan lisätä. On tärkeää huomioida kaveripiirin merkitys ja tiedostaa, että oppilaan voi olla vaikeaa tehdä vertaisryhmästään poikkeavia valintoja. Toisaalta opetuksen ja ohjauksen järjestelyillä vertaisryhmä voi myös toimia nuoren resurssina ja tukena.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa liikutaan oppilaan persoonallisella alueella, mikä edellyttää ohjaajalta erityistä herkkyyttä tunnistaa oppilaan identiteettiä ja arvoihin liittyviä pohdintoja ja niiden merkityksiä oppilaan tulevaisuutta koskevassa päätöksenteossa ja valinnoissa. Eri-ikäisten oppilaiden kohdalla tämä merkitsee kehitysvaiheen huomioivia toimintatapoja. Ohjaajana on tärkeää muistaa, että pienilläkin koululaisilla on kykyä ja intoa tarkastella elämänpiirinsä kokemuksia tiedostavasti.

Alakoulussa ohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Alakoulussa ohjauksen tavoitteet ovat oppimisen ja opiskelun ohjauksessa ja samalla henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukemisessa. Huoltajien osallisuutta painotetaan ohjauksessa tekemällä kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Oppilaan ohjauksen merkitys korostuu alakoulussa valinnaisten aineiden valintatilanteissa. Osana oppilaanohjausta on myös työelämään tutustumista. Alakoulussa työelämää tarkastellaan koulun sisäisten sekä oppilaiden lähipiirin ammattien ja työtehtävien kautta.

Yläkoulussa luokilla 7–9 ohjauksen päävastuu ja koordinointi on opinto-ohjaajalla. Nivelvaiheessa luokanvalvojalla on korostunut vastuu oman valvontaluokkansa ryhmäytymisestä sekä ainejohtoiseen opetusjärjestelmään perehdyttämisestä. Aineenopettajat osallistuvat ohjaustyöhön ensisijaisesti oman oppiaineensa sisältöjen kautta sekä opastamalla oman oppiaineensa opiskelutekniikoihin. Ohjaus on edelleen koko koulun henkilökunnan yhteistä työtä. Yläkoulussa jatketaan kasvun ja kehityksen tukemista. Luokanvalvojan vastuulla on oman luokkansa oppilaiden tuntemus ja yhteistyö kodin kanssa. Vuosiluokkien 8. ja 9. aikana jatkokoulutus suunnitelmat sekä niihin liittyvä pohdinta lisääntyvät. Erityisesti 9. luokalla toiselle asteelle hakeutumista pohditaan sekä oppilaiden että huoltajien kanssa.

Yläkoulussa oppilaanohjausta toteutetaan luokkamuotoisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena ja henkilökohtaisena ohjauksena. Ohjauksessa pyritään hyödyntämään erilaisia koulun yhteistyötahoja järjestämällä vierailuja, tutustumiskäyntejä sekä asiantuntijoiden luentoja ja esityksiä. Osa ohjausta on työelämään tutustumisen (TET) jaksot, joita toteutetaan vuosiluokilla 8.–9. Tarkemmat oppilaanohjauksen sisällöt ja tavoitteet on määritelty opetussuunnitelman vuosiluokkakokonaisuuksien oppiainekohtaisissa osuuksissa.

Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako

Oppilaanohjaukseen osallistuu koko koulun henkilökunta. Limingan kunnan kouluissa ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen kestävän jatkumon, joka toteutetaan yhteistyössä kaikkien ohjaustoimintaan osallistuvien toimijoiden kanssa. Oppilaan koulunkäynnin järjestämisen kannalta oleellisesta on, että tiedonsiirrosta tulevalle opettajalle ja seuraavaan opiskelupaikkaan huolehtii oppilasta aiemmin opettaneet opettajat yhteistyössä opinto-ohjaajan, kuraattorin ja erityisopettajan kanssa. Opinto-ohjaajat seuraavat päättöluokkalaisten sijoittumista ja opiskelupaikan saantia toiselle asteelle.

Vuosiluokilla 1-6 oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Esiopetuksesta 1. luokalle tultaessa tiedonsiirroista ja luokkajaoista vastaavat rehtorit ja erityisopettajat. Nivelvaiheissa 3. luokalle ja 7.luokalle siirryttäessä tiedonsiirroista ja mahdollisista luokkajaoista vastaavat rehtorit ja erityisopettajat yhteistyössä luokanopettajien kanssa. Tarvittaessa kuraattori osallistuu tiedonsiirtopalaveriin ja tukee oppilaita koulunkäynnin nivelvaiheissa. Myös koulunkäynninohjaaja voi tarvittaessa osallistua avustamansa oppilaan tiedonsiirtopalaveriin.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja yhteistyössä luokanvalvojen ja aineenopettajien kanssa. Seitsemännellä luokalla luokanvalvojen päävastuulla on valvontaluokansa ryhmäyttäminen sekä oppilaiden perehdyttäminen yläkoulun käytänteisiin ja aineenopetusjärjestelmään. Kuraattori ja opinto-ohjaaja tukevat oppilaiden ryhmäyttämistä. Aineenopettajien päävastuulla on perehdyttää oppilaat oman oppiaineensa kannalta keskeisiin opiskelutekniikoihin. Kaikkien yhteisenä tavoitteena on ohjata oppilaita edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvalmiuksiaan. Yhteistyössä laaja-alainen erityisopettaja ja opinto-ohjaaja pyrkivät ennalta ehkäisemään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä sekä tukemaan joustavaa siirtymistä toisen asteen opintoihin. Jokaisen opettajan tehtävänä on oppilaiden persoonallisen kasvun, kehityksen ja osallisuuden tukeminen.

Ohjaustyöhön osallistuvat opetushenkilökunnan lisäksi psykologi, kuraattori ja kouluterveydenhoitaja omien toimenkuviansa mukaisesti. Rehtorien vastuulla ohjauksessa ovat erilaiset oppilaan opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset, esimerkiksi päätös vuosiluokkaan sitomattomasta opetuksesta. Lisäksi ohjauksessa tehdään yhteistyötä koulun ulkopuolisten asiantuntijaverkostojen kanssa tarpeen mukaan. Yhtenäiskoulujen omissa vuosiluokkia 7-9 koskevissa ohjaussuunnitelmissa kuvataan tarkemmin työn- ja vastuunjako eri toimijoiden välillä. Näiden ohjaussuunnitelmien päivityksestä vastaavat yhtenäiskoulujen opinto-ohjaajat.

Eri toimijoiden työn- ja vastuunjaon taulukko

Rehtori/apulaisrehtori <ul style="list-style-type: none">vastaa oppilaanohjauksen kokonaisuuden toteutumisestatekee opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset	Koulusihteeri <ul style="list-style-type: none">huolehtii ohjauksen tukena olevista hallintojärjestelmistä	Oppilashuolto <ul style="list-style-type: none">tukee tarpeen mukaan oppilasta
Luokanopettaja (1.-6. luokat)		Psykologi

<ul style="list-style-type: none"> • seuraa opiskelun etenemistä • huolehtii säännöllisestä koulunkäynnistä • käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet 	Oppilaanohjauksen toimijat ja monialaiset verkostot Limingan kunnassa (kuva 1)	<ul style="list-style-type: none"> • tukee oppilaan kasvua ja kehitystä
Luokanvalvoja (7.–9. luokat) <ul style="list-style-type: none"> • seuraa opiskelun etenemistä • huolehtii oppilaan säännöllisestä koulunkäynnistä • käynnistää tarvittaessa yksilölliset tukitoimet 		Kouluterveydenhoitaja <ul style="list-style-type: none"> • tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä • tekee terveystarkastukset
Opinto-ohjaaja <ul style="list-style-type: none"> • seuraa yläkoululaisten opintojen etenemistä ja sujumista • ohjaa kohti toisen asteen opintoja 		Kuraattori <ul style="list-style-type: none"> • tukee oppilaan koulunkäyntiä • antaa yksilö- ja ryhmäohjausta • tekee yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa
Aineenopettaja <ul style="list-style-type: none"> • seuraa oppilaan edistymistä opettamassaan oppiaineessa • ohjaa ja kannustaa opiskelussa 	Erytisopettaja <ul style="list-style-type: none"> • kartoittaa tuen tarpeita • antaa erityisopetusta ja tukee tuen tarvitsijoita • tukee opettajia erityisopetukseen liittyvissä kysymyksissä 	Koulunkäynninohjaaja <ul style="list-style-type: none"> • tukee oppilasta koulunkäynnissä • tekee jatkuvaa yhteistyötä opetushenkilöstön kanssa

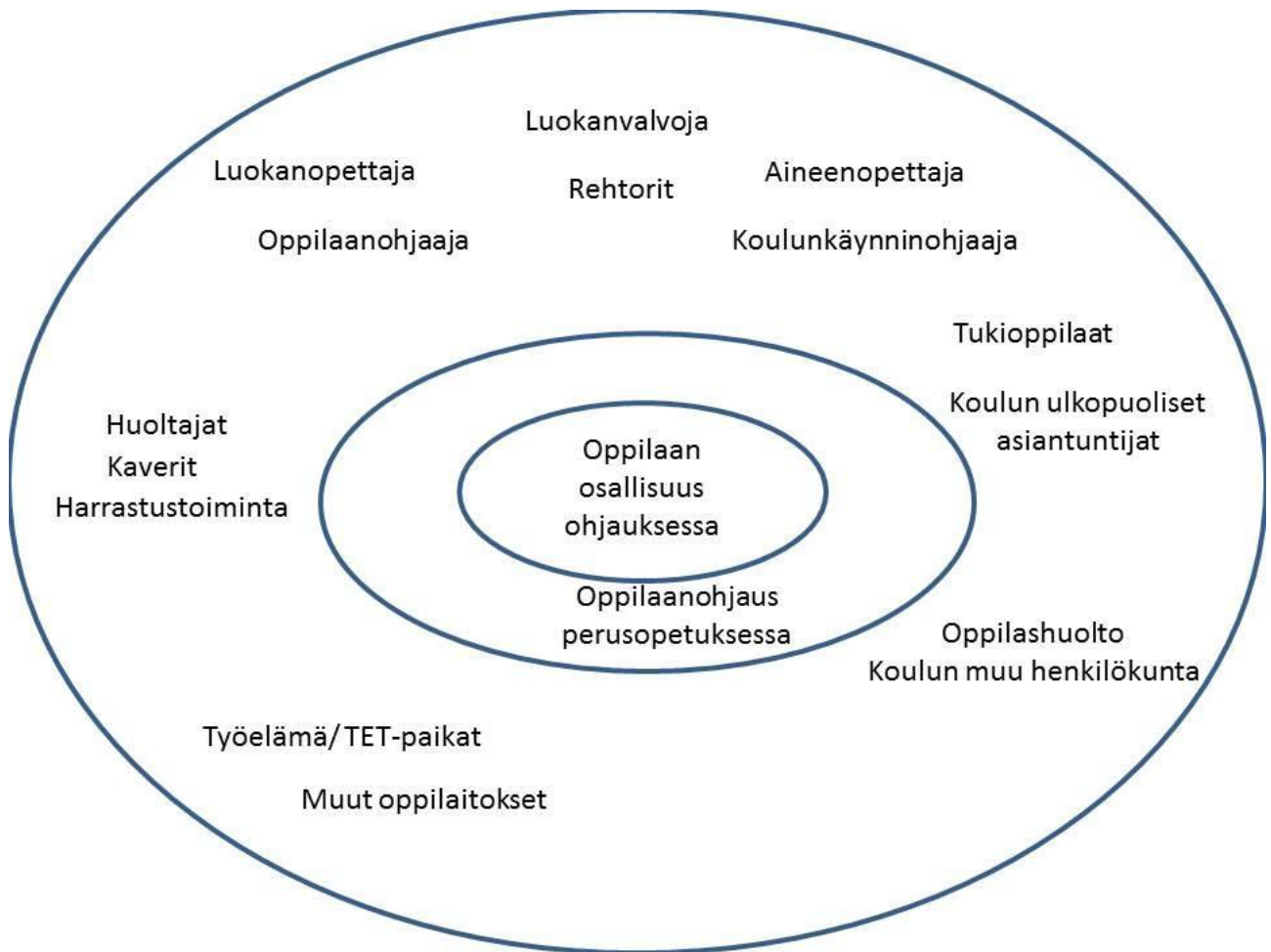
Taulukko 1: Oppilaanohjauksen työn- ja vastuunjako.

Oppilaanohjauksen toimijat ja monialaiset verkostot

Oppilaanohjaukseen tukee eri toimijoiden välinen yhteistyö monialaisissa verkostoissa. Keskeisiä verkostoja, jotka toiminnallaan tukevat oppilaanohjauksen toteutumista ovat koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät, koulujen sisäiset pedagogiset oppilashuoltoryhmät sekä koulujen ja nuorisotyön välinen yhteistyö. Keskeisiä yhteistyökumppaneita kunnan hallinto-organisaation sisällä ovat nuorisotoimi, etsivänuorisotyö sekä kirjasto- ja kulttuuritoimi. Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat 4H-järjestö, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, seurakunta sekä toisen asteen oppilaitokset. Lisäksi tehdään työelämäyhteistyötä lähistön TET-harjoittelupaikkojen tarjoajien kanssa.

Vuosittain koulut suunnittelevat nuorisotyön parissa toimivien tahojen kanssa tulevan lukuvuoden toimintaa. Keskeisesti kiinnitetään huomiota oppilaiden ryhmäyttämiseen toiminnallisilla menetelmillä. Oppilashuollon yhteistyöverkostoissa suunnitellaan ja kehitetään oppilaan

koulunkäynnin tukemiseen toimivia keinoja. Tukioppilaat tukevat oppilaita kaverisuhteissa ja koulun käytänteiden omaksumisessa.

Kuva 1: Oppilaanohjauksen verkostot

Ohjausyhteistyö kodin ja työelämän kanssa

Perusopetuksen alussa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään opiskeluun ja koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkitys tulevan koulunkäynnin kannalta. Yhteistyö järjestetään yleisen tiedotuksen ja henkilökohtaisten tapaamisten avulla. Koulun sähköisen tiedostusjärjestelmän kautta seurataan oppilaiden koulunkäyntiä, pidetään yhteyttä koteihin ja tiedotetaan opintoihin liittyvistä asioista. Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa oppilaan omaa vastuullisuutta ja itsenäisiä päätöksentekotaitoja toiselle asteelle siirryttäessä. Huoltajilla on mahdollisuus tavata oppilaanohjaaja oppilaan opintopolun aikana, erityisesti jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa.

Työelämäyhteistyö aloitetaan jo alakoulussa tutustumalla oppilaan lähipiiriin ja koulun sisäisiin ammatteihin ja työtehtäviin. Oppimisympäristöinä voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot.

Yläkoulussa järjestetään työelämään tutustumisen (TET) jaksoja. Vuosiluokkien 8. ja 9. aikana työelämäjakso on viikon pituinen. Keskeistä on oppilaan oma aktiivisuus TET-paikan hankkimisessa, jolloin samalla harjoitellaan työnhakua. Yläkoulun oppilaiden vierailut useilla työpaikolla ja eri alojen edustajien vierailut koululla vahvistavat työelämäyhteyksiä.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkökulmat. Oppilaalle ja

hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.

Perusopetuksen päättövaiheen ohjauksen pääpainopiste on oppilaan jatko-opintovalintojen ohjaus ja niissä tukeminen. Ohjaus painottuu opinto-ohjaajan antamaan henkilökohtaiseen ura- ja ammatinvalintaohjaukseen. Opinto-ohjaaja myös tiedottaa huoltajia yhteishausta sekä muista päättöluokkalaisille suunnatuista tapahtumista. Limingan kunnan yläkoulut järjestävät vuorovuosin huoltajille sekä oppilaille yhteishakuillan yhdeksännen luokan syyslukukaudella, yhteistyössä lähialueen toisen asteen oppilaitosten edustajien kanssa. Molempien koulujen oppilailla on mahdollisuus tutustumiskäynteihin, heitä kiinnostaviin oppilaitoksiin ja mahdollisesti aiheeseen liittyville messuille. Päättövaiheen ohjauksessa keskeistä on löytää jokaiselle oppilaalle tarkoituksenmukainen jatko-opintopaikka.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarjotaan oppilaille, jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen ulkopuolelle perusopetuksen loputtua. Tavoitteena tehostetussa ohjauksessa on oppilaan opintopolun jatkuminen peruskoulun jälkeen sekä koulutuksellisen syrjäytymisen ja opintojen keskeytymisen ehkäiseminen. Tehostetussa henkilökohtaisessa ohjauksessa keskitytään oppilaan vahvuuksiin sekä laaditaan tavoitteet siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Limingan kunnassa kirjaukset tehdään erilliselle sähköiselle lomakkeelle. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Opinto-ohjaaja koordinoi yhteishakua. Jokaisen oppilaan huoltajia kuullaan lain edellyttämällä tavalla nuoren yhteishakuun liittyvissä valinnoissa. Yhteishaun tulosten julkaisemisen aikaan kesäkuussa opinto-ohjaaja käy läpi kaikki yhteishakuun osallistuneet oppilaansa, ollen yhteydessä jokaiseen ilman jatko-opintopaikkaa olevaan oppilaaseen sekä hänen huoltajaansa. Elokuun lopun tarkistuspäivänä opinto-ohjaaja tarkistaa, onko jokainen päättövaiheen oppilas aloittanut jatko-opinnot. Ilman koulutuspaikkaa jääneiden sekä opinnot aloittamatta jättäneiden oppilaiden tiedot ilmoitetaan tämän jälkeen Limingan kunnan hallintosäännössä määrätyle taholle, jonka toimesta ohjaustyö jatkuu. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tiedot siirretään perusopetuksesta seuraavaan opiskelupaikkaan, jotta tarvittavat tukitoimet voidaan toteuttaa heti toisen asteen opintojen alkuvaiheesta lähtien. Opiskelun kannalta oleellisten tietojen siirrosta vastaavat oppilaan erityisopettaja ja opinto-ohjaaja.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 7–9

Oppilaanohjaus Limingan perusopetuksessa vuosiluokilla 7–9

Oppilaanohjausta annetaan kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla. Vuosiluokilla 1–6 oppilaanohjaus toteutuu eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjauksesta alaluokilla vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Päävastuu oppilaanohjauksen koordinoinnista ja toteuttamisesta yläkoulussa on opinto-ohjaajalla. Jokainen opettaja vastaa opettamansa oppiaineen opiskelutekniikoiden opettamisesta.

Limingan perusopetuksessa vuosiluokilla 7–9 pidetään luokanvalvojan tunteja keskimäärin yksi kuukaudessa. Lisäksi lukuvuoden aikana on muutamia luokanvalvojajohtoisia päiviä, joita käytetään luokan yhteishengen lisäämiseen.

Seitsemännellä vuosiluokalla luokanvalvojalla on korostettu vastuu ohjata oppilasta siirtymisessä luokanopettajajohtoisesta opiskelusta aineenopettajajohtoiseen opiskeluun. Lisäksi luokanvalvojan tehtävänä on ohjata luokan oppilaita yhteistyöhön sekä tukea hyvän luokkahengen muodostumista. Luokanvalvojalla on erityinen vastuu tukea ja seurata oppilaan työskentelytaitoja ja käyttäytymistä sekä tarvittaessa puuttua poissaoloihin ja kiusaamiseen yhteistyössä huoltajien kanssa.

Luokkamuotoiset oppilaanohjauksen oppitunnit pitää opinto-ohjaaja. Limingan kunnan tuntijaon mukaisesti seitsemännellä luokalla on 0,5 vuosiviikkotuntia (vvt) oppilaanohjausta. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla luokkamuotoista oppilaanohjausta on yksi vuosiviikkotunti kummallakin luokka-asteella. [Kahdeksannen luokan yksi vuosiviikkotunti jaetaan niin, että opinto-ohjaaja vastaa 0,5 vvt:n toteutuksesta ja aineenopettajat vastaavat 0,5 vvt:n toteutuksesta. Aineenopettajien toteuttama 0,5 vvt:a osoitetaan hyvinvointiosaamisen ohjaamiseen. Henkilökohtaista opinto-ohjaajan antamaa ohjausta annetaan tarvittaessa yläkoulun vuosiluokilla 7-8 ja jokaiselle 9. luokan oppilaalle henkilökohtaisesti. Tehostettua henkilökohtaista ohjausta annetaan 8. -9. -vuosiluokkien oppilaille, jotka sitä tarvitsevat.](#)

Tarkempi oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma löytyy opetussuunnitelman yhteisestä osuudesta otsikon *Opetuksen järjestäminen* alta.

Paikalliset tarkennukset oppilaanohjauksen tavoitteisiin ja sisältöihin vuosiluokalle 7:

Tavoitteet	Sisältöalueet ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T1	Koulun toimintatapoihin tutustuminen: <ul style="list-style-type: none">koulun arkivaikuttaminen omassa kouluyhteisössävastuu omasta koulutyöstäryhmytyminen ja sen merkitys	L3, L7
T3, T4, T5	Arviointi ja tavoitteet <ul style="list-style-type: none">tavoitteiden asettaminenitsearviointipäättöarviointiarvioinnin merkitys	L1, L3
T3, T4, T6	Itsetuntemus <ul style="list-style-type: none">vuorovaikutustaidotomat vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet	L1, L2, L3, L7

	<ul style="list-style-type: none"> • itsetunto ja itseluottamus • omat valinnat • valinnaisaineiden valinta 	
T2, T3	Oppimaan oppimisen taidot <ul style="list-style-type: none"> • elämänhallinta • oppimistyylit • opiskelutekniikat 	L1, L4

Paikalliset tarkennukset oppilaanohjauksen tavoitteisiin ja sisältöihin vuosiluokalle 8:

Tavoitteet	Sisältöalueet ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T1, T2	Oppimaan oppiminen <ul style="list-style-type: none"> • opiskelutekniikan kertaus • elämänhallinta • oman oppimisen arviointi ja vastuu omasta koulutyöstä 	L1, L3
T3, T4	Itsetuntemus ja omien vahvuuksien tunnistaminen <ul style="list-style-type: none"> • laajentaa itsetuntemusta • tulevaisuuden suunnittelu • tunnistaa omiin valintoihin vaikuttavia tekijöitä • suhteuttaa oma toiminta omiin kykyihin ja kiinnostuksiin 	L1, L3
T6, T8	Suomen koulutusjärjestelmä <ul style="list-style-type: none"> • yleiskuva ja koulutus Suomessa • toisen asteen ja korkea-asteen koulutus 	L4, L5
T6, T7	Työelämään tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> • eri työtehtävissä tarvittava osaaminen • TET-jakso 5 pv • TET-paikan haku- ja valintataidot 	L4, L5, L6
T6, T7, T8	Ammattitietous <ul style="list-style-type: none"> • ammattialat ja näiden työllisyysnäkökulmat • ammatit Suomessa ja niiden vaatimukset 	L4, L5, L6
T6, T7, T8	Koulutusalat <ul style="list-style-type: none"> • toisen asteen koulutus • omat kiinnostukset, kyvyt, lahjakkuudet ja koulutusten vaatimukset 	L4, L5
T9	Tiedonhankintataidot <ul style="list-style-type: none"> • monikanavaisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden käyttö 	L1, L4, L5
T3, T7	Hyvinvointipolku <ul style="list-style-type: none"> • fyysinen hyvinvointi <ul style="list-style-type: none"> ○ terveelliset elämäntavat • psyykinen hyvinvointi <ul style="list-style-type: none"> ○ tunnetaidot • sosiaalinen hyvinvointi <ul style="list-style-type: none"> ○ vuorovaikutustaidot 	L1, L2, L3, L5

Paikalliset tarkennukset oppilaanohjauksen tavoitteisiin ja sisältöihin vuosiluokalle 9:

Tavoitteet	Sisältöalueet ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
T6, T7	Työelämään tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> • eri työtehtävissä tarvittava osaaminen suhteessa ammatteihin • TET-jakso 5 pv 	L4, L5, L6
T6, T7, T8, T10	Työelämätietous <ul style="list-style-type: none"> • nuori työelämässä • TET eli työelämään tutustuminen • työnhakutaidot • tasa-arvo työelämässä • tulevaisuuden työelämä 	L2, L6,
T5, T9	Oma koulutuspolku <ul style="list-style-type: none"> • omat jatko-opintosuunnitelmat • hakeutuminen jatko-opintoihin 	L1, L3, L6, L7
T9	Tiedonhankintataidot <ul style="list-style-type: none"> • työelämätietous • koulutustietous • oikean tiedonhakupälineen valinta ja lähdekriittisyys 	L1, L4, L5
T9	Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut <ul style="list-style-type: none"> • lähialueen palvelut • opintososiaaliset edut (TE-toimisto, KELA) 	L6
T10	Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys <ul style="list-style-type: none"> • opiskelu ja työ ulkomailla • kielitaidon merkitys • suomalaisen työelämän monikulttuurisuus 	L2, L4
T8	Koulutustietous <ul style="list-style-type: none"> • oppisopimuskoulutus • toisen asteen koulutusvaihtoehdot • valmistavat koulutukset • muu koulutus • korkea-asteen opinnot 	L4, L5

Oppilaanohjauksen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokkien 7.–9. kaikilla oppilaille on mahdollisuus henkilökohtaiseen ohjaukseen. Oppilaanohjauksen luokkamuotoisia oppitunteja on Limingan kunnan tuntijaon mukaisesti yksi vuosiviikkotunti luokka-asteilla kahdeksan ja yhdeksän.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7–9

Oppilaan oppimisen arviointi oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokka 8

Tavoitteet

T1 auttaa oppilasta muodostamaan kokonaiskäsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskeluympäristöstä, kehittää oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tukea oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista

T2 kannustaa ja ohjata oppilaita kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan

T3 luoda edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan

T4 ohjata oppilasta tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään työn merkitys oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistää oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojen sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta

T7 ohjata oppilasta kehittämään taitojaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen

T8 antaa oppilaille ja huoltajalle tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista, tukea oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämä tietoa sekä Suomesta että ulkomailta

T9 ohjata oppilasta käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta

Keskeiset sisältöalueet

S1 Oppiminen ja opiskelu

Keskeisinä sisältöalueina oppilaanohjauksessa ovat koulu yhteisössä toimimisen sekä opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Oppilaat harjoittelevat asettamaan itselleen opiskeluun liittyviä tavoitteita opintojen eri vaiheissa, arvioimaan itsenäisen toiminnan kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, opintoihin liittyvien valintojen tekemisestä sekä opintojensa etenemisestä.

Oppimaan oppiminen

- opiskelutekniikan kertaus
- elämänhallinta
- oman oppimisen arviointi ja vastuu omasta koulutyöstä

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu

Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahallintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

Itsetuntemus ja [omien vahvuuksien tunnistaminen](#)

- laajentaa itsetuntemusta
- tulevaisuuden suunnittelu
- päätöksentekotaitojen harjaannuttaminen
- omat kiinnostukset ja vahvuudet

S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot

Oppilaanohjauksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä. Huomiota kiinnitetään monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen. Viestintätaitoihin kuuluu myös eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta.

Ammattitietous

- ammattialat ja näiden työllisyysnäkökulmat
- ammatit Suomessa ja niiden vaatimukset

Koulutusalat

- toisen asteen koulutus
- omat kiinnostukset, kyvyt, lahjakkuudet ja koulutusten vaatimukset

S4 Työelämään tutustuminen

Eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustuminen sekä työn hakemisen harjoittelu lisäävät oppilaiden työelämätietoutta. Samalla oppilaat tutustuvat itseään kiinnostaviin aloihin, ammatteihin ja yrittäjyyteen. Työelämätaitoja harjoitellaan erityisesti työelämään tutustumisjaksoilla (TET), joista saatua kokemusta, tietoa ja palautetta hyödynnetään eri oppiaineiden opiskelussa sekä tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä. Huomiota kiinnitetään työelämän tasa-arvokysymyksiin.

TET-jakson pituus on Limingan kunnassa 5 työpäivää.

- eri työtehtävissä tarvittava osaaminen
- TET-jakso 5 pv

TET-paikan haku- ja valintataidot

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

Oppilaiden jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittyminen on jatkumo, jota syvennetään oppilaanohjauksen sisällöissä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjauksessa oppilaat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamiin erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja oppivat etsimään tarkempaa tietoa jatko-opinnoista sekä niihin hakeutumisesta sekä hyödyntämään eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Suomen koulutusjärjestelmä

- yleiskuva ja koulutus Suomessa
- toisen asteen ja korkea-asteen koulutus

Tiedonhankintataidot

- monikanavaisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden käyttö